

Tallinna Rahumäe Põhikool

LOOVTÖÖDE KOOSTAMINE JA VORMISTAMINE

Juhend

Koostanud:
Rahumäe põhikooli õpetajad

Tallinn 2017

SISUKORD

SISSEJUHATUS	4
1. LOOVTÖÖ KORRALDAMINE RAHUMÄE PÕHIKOO LIS	5
1.1 Üldine korraldus	5
1.2 Ajakava	6
1.3 Loovtöö juhendamine	6
2. LOOVTÖÖ LIIGID	8
2.1 Projekt	8
2.2 Praktiline töö	8
2.3 Märkimisväärne tulemus olümpiaadil või konkursil	9
2.4 Uurimistöö/ õpilasuuring	10
3. KIRJALIKE TÖÖDE VORMISTAMISE NÕUDED	11
3.1 Üldnõuded	11
3.2 Tiitelleht	12
3.3 Sisukord	12
3.4 Sissejuhatus	12
3.5 Töö põhiosa	13
3.6 Kokkuvõte, sh eneseanalüüs	13
3.7 Kasutatud allikad	14
3.8 Lisad	14
4. KAITSMINE	15
4.1 Ideede festival (eelkaitsmine talvel)	15
4.2 Akadeemiline kaitsmine (lõpukaitsmine kevadel)	15
5. VIITAMINE	17
5.1 Tekstisisene viitamine	17
5.2 Viitamine kasutatud allikate loetelus	18
6. ABIMATERJAL TÖÖ LOOMISEL	21
6.1 Videojuhendid	21

6.2. Infootsing ja plagiaat	21
6.3 Avalikud pildipangad	21
KASUTATUD ALLIKAD	22
LISA 1. Tegevuskava näidis	23
LISA 2. Protsessipäeviku näidis	24
LISA 3. Kontroll-leht õpilasele	25

SISSEJUHATUS

Käesolev juhend on koostatud Tallinna Rahumäe Põhikooli abimaterjaliks loovtööde koostamisel ja kirjaliku osa vormistamiseks. Juhendmaterjal on vormistatud samade põhimõtete järgi ning on seega eeskujuks korrektsele vormistamisele. Antud juhend sisaldab soovitusi, kuidas loovtööd koostada, viiteid videojuhenditele ning näiteid lisadest. Juhendmaterjal on kasutamiseks nii õpilastele kui juhendajatele.

1. LOOVTÖÖ KORRALDAMINE RAHUMÄE PÕHIKOO LIS

1.1 Üldine korraldus

„Loovtöö eesmärgiks on pakkuda õpilasele võimete kohast ning huvidest lähtuvat eneseteostuse võimalust ning toetada:

- õpilase tervikliku maailmapildi ja loomingulise algatusvõime ja loova eneseväljendusoskuse kujunemist ning aidata kaasa uute ideede tekkimisele ja teostamisele õppeainete lõimumise ja loovtöö protsessi kaudu;
- õpimotivatsiooni, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemise kujunemist;
- õpilase kujunemist loovaks ning mitmekülgseks isiksuseks;
- üldpädevuste (iseseisev ja rühmas töötamine, probleemide lahendamine, kriitiline mõtlemine, argumenteerimis-, eneseväljendus- ja esinemisoskus, töö allikate ja andmetega; tegevuse kavandamine ning kavandatu järgimine, tegevuse ja töö analüüsimise oskus, loovtöö vormistamine, IKT vahendite kasutamine jne) kujunemist;
- õpilast tema võimete paremal tundmaõppimisel, mis aitaks teha valikuid järgnevateks õpinguteks.“ (Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus, 2011).

Alates 2016/2017 õppeaastast esitab ja kaitses õpilane 8.klassis enda loovtöö, mille edukas sooritamine on põhikooli lõpetamise eelduseks. Läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimivaks lõputööks võib olla uurimus, projekt, kunstitöö või muu taoline töö. Õpilane lähtub töö teostamisel valitud teemast ning läbiviimisele ja vormistamisele esitatud nõuetest.

Iga loovtöö juurde kuulub kirjalik osa, mis esitatakse komisjonile nädal enne kaitsmist, ning suuline kaitsmine. Grupitöö puhul esitatakse ühine kirjalik töö, mis kirjeldab iga grupiliikme vastutust ja ülesandeid ning sisaldab iga grupiliikme individuaalset eneseanalüüsi.

Loovtöö kätkeb endas uudseid, innovaatilisi ideid ning on eneseteostusrõõmu pakkuv ja silmaringi avardav. Loovtööna võib esitada projekti, praktilise töö, saavutatud märkimisväärse tulemuse olümpiaadil/ konkursil või õpilasuurimuse.

Loovtöö kirjaliku osa vormistamisel tuleb järgida Tallinna Rahumäe Põhikooli kirjalike tööde vormistamise nõudeid (peatükk 3). Juhul, kui loovtöös kasutatakse osasid teiste autorite loomingust, tuleb autorikaitse seadusest lähtudes viidata kasutatud teose autorile (peatükk 5).

Loovtöö tagastatakse üldjuhul autoritele, kooli poolt arhiveeritakse tööd digitaalsel kujul (teksti-, pildi-, heli-, või videofailidena) ja/või säilitatakse koolis kokkuleppel autoriga. Õpilaste loovtöödega seonduvaid materjale võib kasutada kooli õppetegevustes, kooli tutvustavates trükistes, kooli õppematerjalides jne.

1.2 Ajakava

	2017/2018 õa	
Infotund 7. klassidele		Mai
Infotund 8. klassidele, avaneb virtuaalne klassiruum	14	September
Esmane teema ja juhendaja valimine virtuaalses klassiruumis	21	September
Ideede festival (eelkaitsmine)	7	November
Teema ja juhendaja ametlik kinnitamine	9	November
Kirjaliku töö esitamine juhendajale (tema kaudu komisjonile)	10	Aprill
Akadeemiline kaitsmine (lõpukaitsmine)	19	Aprill

1.3 Loovtöö juhendamine

Õpilane valib enda loovtöökõs huvipakkuva teema ja pöördub koolitöötaja poole, keda soovib enda juhendajaks. Juhendaja peab olema teadlik, kes on tema loovtöö juhendatavad ning millisel viisil õpilane vajab temapoolset juhendamist. Koos pannakse paika täpsem tegevuskava ning lepatakse kokku konsultatsiooniajad. Loovtööl võib olla ka kaasjuhendaja väljaspoolt kooli, kuid

koolisisene juhendaja on kohustuslik. Iga koolitöötaja võib võtta enda juhendada kolm loovtööd (erandkorras ja töötaja nõusolekul kuni viis).

Loovtöö teostamise perioodil on õpilasel kohustus juhendajaga kohtuda vähemalt viiel korral ning see peab kajastuma protsessipäevikus.

Juhendaja:

- aitab õpilast teema valikul, jõukohase eesmärgi seadmisel ja tegevusplaani koostamisel;
- nõustab õpilast esitluse edukaks läbiviimiseks;
- annab soovitusi sobivate allikate ja abimaterjali leidmisel;
- julgustab/innustab probleeme lahendama;
- osutab keelekorreksusele, vajadusel konsulteerib eesti keele õpetajaga;
- jälgib töö vastavust sisulistele ja vormistamise nõuetele;
- nõustab õpilast loovtöö esitlemise vormi valikul.

2. LOOVTÖÖ LIIGID

2.1 Projekt

Projekt on kindla eesmärgi ja ulatusega terviklik töö või ettevõtmine, mis võib sisaldada nt intervjuusid, esinemisi, esitlusi, näituseid jms. Projekt pakub hea võimaluse valitud teemadel viia ellu oma ideid üksi või koos kaaslastega (kuni 5 õpilast). Projekti formaat annab korraldamiskogemust, juhtimis- ja meeskonnatöökogemust, algteadmisi eelarve koostamisest ja veel palju teisi elus toimetulekuks tarvilikke kogemusi, sõltuvalt projekti iseloomust. (Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus, 2011).

Kirjaliku töö ülesehitus:

- Tiitelleht
- Sisukord maht 1-2 lk
- Sissejuhatus maht 1-2 lk
- Töö protsessi kirjeldus
(tugineb õpilase tehtud märkmetele ja töö ajakavale) }
- Valminud lõpptulemuse kirjeldus Töö põhiosa (maht 3-5 lk)
- Kokkuvõte, sh eneseanalüüs maht 1-2 lk
- Kasutatud allikad (vajadusel)
- Lisad (vajadusel)

Iga loovtöö juurde kuulub kirjalik osa, mis esitatakse komisjonile nädal enne kaitsmist, ning suuline kaitsmine. Grupitöö puhul esitatakse ühine kirjalik töö, mis kirjeldab iga grupiliikme vastutust, ülesandeid ja panust ning sisaldab iga grupiliikme individuaalset eneseanalüüsi.

2.2 Praktiline töö

Praktilise töö puhul võib õpilane esitada omaloomingulise kunsti- või muusikateose, isevalmistatud eseme, videofilmi, näidendi vms.

Kirjaliku töö ülesehitus:

- Tiitelleht
- Sisukord

- Sissejuhatus maht 1-2 lk
- Töö protsessi kirjeldus
(tugineb õpilase tehtud märkmetele ja töö ajakavale) } Töö põhiosa (maht 3-5 lk)
- Valminud lõpptulemuse kirjeldus
- Kokkuvõte, sh eneseanalüüs maht 1-2 lk
- Kasutatud allikad (vajadusel)
- Lisad (vajadusel)

Iga loovtöö juurde kuulub kirjalik osa, mis esitatakse komisjonile 10 päeva enne kaitsmist, ning suuline kaitsmine. Grupitöö puhul esitatakse ühine kirjalik töö, mis kirjeldab iga grupiliikme vastutust, ülesandeid ja panust ning sisaldab iga grupiliikme individuaalset eneseanalüüsi.

2.3 Märkimisväärne tulemus olümpiaadil või konkursil

Märkimisväärse tulemuse üleriigilisel või rahvusvahelisel olümpiaadil või konkursil saavutanud õpilase loovtöö võib lugeda sooritatuks, kui lisandub kirjalik osa ning tulemuste kaitsmine.

Kirjaliku töö ülesehitus:

- Tiitelleht
- Ettevalmistuse, töö ja tulemuse kirjeldus } Töö põhiosa (maht 3-5 lk)
- Eneseanalüüs maht 1-2 lk
- Tulemust tõendava dokumendi koopia

Iga loovtöö juurde kuulub kirjalik osa, mis esitatakse komisjonile nädal enne kaitsmist, ning suuline kaitsmine. Grupitöö puhul esitatakse ühine kirjalik töö, mis kirjeldab iga grupiliikme vastutust, ülesandeid ja panust ning sisaldab iga grupiliikme individuaalset eneseanalüüsi.

2.4 Uurimistöö/ õpilasuuring

Uurimistöö on kirjalik tekst, kus õpilane keskendub mingile uurimisprobleemile. Uurimuse eesmärgiks on saada täpsemat teavet uuritava teema kohta ning leida küsimustele vastuseid, mida referaadi formaat ei võimalda. Uurimistöö peaks olema valdavalt analüüsiva iseloomuga, olulisel kohal on töö autori järeldused, tõlgendused ja üldistused. (Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus, 2011).

Õpilasuuringu struktuur:

- Tiitelleht		
- Sisukord		
- Sissejuhatus	maht 1-2 lk	
- Kirjanduse ülevaade	maht 2-5 lk	} Töö põhiosa (maht 6-12 lk)
- Praktiline uurimus		
- Metoodika	maht 1-2 lk	
- Tulemused	maht 2-3 lk	
- Järeldused ehk arutelu	maht 1-2 lk	
- Kokkuvõte, sh eneseanalüüs	maht 1-2 lk	
- Kasutatud allikate loetelu	(vähemalt 3 erisugust usaldusväärset allikat)	
- Lisad (vajadusel)		

Uurimistöö puhul on tegemist kokkuvõtliku tekstiga, mistõttu on minimaalseks kasutatud allikate hulgaks kolm (sh peavad olema nii paberkandjal kui ka veebipõhised materjalid).

Iga loovtöö juurde kuulub kirjalik osa, mis esitatakse komisjonile nädal enne kaitsmist, ning suuline kaitsmine. Grupitöö puhul esitatakse ühine kirjalik töö, mis kirjeldab iga grupiliikme vastutust, ülesandeid ja panust ning sisaldab iga grupiliikme individuaalset eneseanalüüsi.

3. KIRJALIKE TÖÖDE VORMISTAMISE NÕUDED

Loovtöö kirjaliku töö vormistamisel tuleb järgida Tallinna Rahumäe Põhikooli kirjalike tööde vormistamise juhendis toodud nõudeid.

3.1 Üldnõuded

Iga loovtöö juurde kuulub kirjalik töö, mis esitatakse juhendajale kiirkõitjas vastavalt ajakavas märgitud kuupäevaks (10 päeva enne lõpukaitsmist).

Kirjaliku töö vormistus:

- Kirjalikud tööd esitatakse valgel paberil formaadiga A4 (210 x 297mm) kiirkõitjas.
- Töö põhiosad (sisukord, sissejuhatus, põhipeatükid, kokkuvõte, kasutatud allikad, lisad) algavad uuel leheküljelt.
- Taandrida arvutitrukis ei kasutata, lõikude eraldamiseks kasutatakse tühja rida.
- Lehekülgede numbreid loetakse tiitellehest. Tiitellehel numbrit ei näidata.
- Võõra autori tööde või nende osade kasutamisel kasutatakse korrektset viitamist (peatükk 5)
- Fotodele ja videomaterjalile, mille autor on keegi teine, tuleb viidata nii foto all kui kasutatud allikate loetelus.

Kirjastiil tööd läbivalt: Times New Roman

Kirja suurus kogu sisu ulatuses: 12pt

- Pealkirja suurus tiitellehel: 20pt
- Peatükkide kirja suurus: 16pt
- Alapeatükkide kirja suurus: 14pt

Reavahe: 1,5

Sisu joondamine: äärest ääreni ehk rööpjoondus

Peatükkide joondamine: vasakul ääres

Leheküljenumbriid: all keskel (va tiitelleht, kuhu numbrit ei lisata)

Töö vormistamise puhul peab jälgima ühtset stiili!

3.2 Tiitelleht

Töö tiitellehe kõige ülemisele reale märgitakse kooli ametlik nimi, kus töö on kirjutatud.

Lehekülje keskele kirjutatakse läbivate suurtähtedega töö pealkiri (suurus 20pt) ning järgmisele reale töö liik (Projekt, Praktiline töö, Olümpiaadi või konkursi tulemus, Õpilasuurimus).

Lehekülje paremale servale (paremjoendus) märgitakse koostaja (õpilase täisnimi), järgmisele reale õpilase klass ning selle alla juhendaja (juhendaja täisnimi).

Lehekülje viimasele reale lisatakse töö kirjutamise linn ja aastaarv. Tiitellehele leheküljenumbrit ei märgita.

Tallinna Rahumäe Põhikool
TÖÖ PEALKIRI
Töö formaat
Koostaja: Ees- ja perekonnanimi
Klass: 8a
Juhendaja: Ees- ja perekonnanimi
Tallinn 2017

3.3 Sisukord

Sisukord on töö alguses tiitellehe järel. Sisukorra punktid sisaldavad kõiki peatükke töös, välja arvatud tiitellehte ja sisukorda ennast. Kirjaliku töö sisukord luuakse automaatselt, mitte käsitsi.

3.4 Sissejuhatus

Loovtöö kirjutaja põhjendab teemavalikut ning selle olulisust. Õpilane sõnastab töö eesmärgi(d) – mida soovib tõestada või käsitleda; millisele küsimusele otsib vastust jne. Õpilane tutvustab võtteid, ülesandeid, kuidas jõudis eesmärgi saavutamiseni, selgitab põgusalt töö ülesehitust.

Sissejuhatuses võib autor tähelepanu juhtida nendele asjaoludele, mille teadmine aitab lugejal töö sisu paremini mõista. Selleks võivad olla andmete hankimisega kaasnenud probleemid, samuti isikute ja institutsioonide nimetamine, kellelt saadi abi töö kirjutamisel. Tuleb silmas pidada, et sissejuhatuses ei tegeleta püstitatud probleemi lahendamisega, ei tooda järeldusi ega kuhjata lugejat üle arvudega.

Praktikas on osutunud mõistlikuks sõnastada sissejuhatus lõplikult alles pärast põhiosa ja kokkuvõtte valmimist.

3.5 Töö põhiosa

- Projekti või praktilise töö põhiosa:

Töö põhiosa kirjeldab töö protsessi, mis tugineb õpilase tehtud märkmetele ja töö ajakavale. Loovtöö autor selgitab enda töövõtteid, kuidas töö etapiliselt valmis ning milline on lõpptulemus.

- Uurimistöö põhiosa:

Töö põhiosa jaguneb kaheks ning sisaldab kirjanduse ülevaadet peatükkide kaupa ja praktilist uurimust, mis omakorda sisaldab uurimismetoodika kirjeldust (intervjuu, küsitlus, vaatlus, katse vms) ning tulemuste kirjeldust koos näitlike materjalidega (diagrammid, joonised, fototõestus vms). Uurimuse tulemuste alusel tehakse järeldused, mida tuleb samuti uurimistöö põhiosas kajastada.

Põhiosa tekstis on põhijaotused (peatükk või paragrahv) ja alljaotised (punkt, alapunkt, lõige). Peatükkide pealkirjad vormistatakse rasvases kirjas ja suurusega 16pt, alapeatükkide pealkirjad suurusega 14pt. Sisukorra, sissejuhatus, samuti kokkuvõtte ja kasutatud kirjanduse ette jaotise numbrit ei kirjutata.

Iga peatükk algab uuel leheküljelt (alapeatükid jätkuvad peatüki sees). Taandridu töö vormistamisel ei kasutata, iga uus lõik algab uuel realt.

3.6 Kokkuvõtte, sh eneseanalüüs

Kokkuvõtte ja sissejuhatus peavad moodustama ühtse terviku, nii et ainult neid lugedes saaks kõrvalseisja ülevaate käsitletust.

Kokkuvõttes esitatakse vastused sissejuhatuses tõstatatud küsimustele ning esitatakse saadud tulemused lühidalt, tehakse üldistusi ning vajadusel ettepanekuid. Hea toon on kirjeldada, kuidas

töö tulemusi saaks kasutada või milliseid muudatusi ellu viia (nt ettepanekud juhtkonnale, lapsevanematele, soovitusel sama alaga tegelejale vms).

Kokkuvõttes ei püstitata uusi probleeme ega tooda uusi andmeid. Kokkuvõtte ei ole töö eelnevate osade tekstilõikude mehhaaniline kokkutõstmise. Kokkuvõttes ei viidata kirjandusallikatele ega esitata teistelt autoritelt pärinevaid seisukohti ja järeldusi.

Loovtöö kokkuvõttes analüüsib iga loovtöö autor ennast individuaalselt.

Alljäärnevad küsimused võiksid olla **eneseanalüüsi** kirjutamisel abiks:

- Mis mul õnnestus loovtöö protsessis kõige paremini?
- Milliseid oskusi sain loovtöö protsessis arendada (vihje: kirjaliku osa loomisel, juhendaja ja/kaasõpilastega koostööd tehes, eelkaitsmisel, virtuaalset klassiruumi kasutades jne)?
- Millised tegevused sobisid mulle selle töö tegemisel kõige paremini/ ei sobinud üldse?
- Milliste raskustega pidin toime tulema? Kuidas tulin toime? Milliseid valikuid tegin?
- Millised isiklikud eesmärgid saavutasin/ jäid saavutamata? Miks?
- Mida avastasid enda kohta?

3.7 Kasutatud allikad

Loovtööde kirjalikus osas on võimalus (ja uurimistöodes kohustuslik) kasutada usaldusväärseid allikaid ning neile tuleb nõuetekohaselt viidata nii teksti sees kui ka kasutatud allikate loetelus. Lisaks raamatutele ja artiklitele tuleb viidata ka internetimaterjalidele, arhiivimaterjalidele vms.

Kasutatud allikad järjestatakse tähestikulises järjekorras (arvestades autori perekonnanime esimest tähte) ning neid ei nummerdata.

3.8 Lisad

Lisade eesmärk on illustreerida ja täiendada loovtöös esitatut. Lisadesse paigutatakse näiteks suuremahulised tabelid, joonised, fotod, diagrammid jm. Lisad nummerdatakse ja pealkirjastatakse.

4. KAITSMINE

Tallinna Rahumäe Põhikoolis toimub loovtööde kaitsmine kahes etapis. Eelkaitsmine toimub novembrikuu alguses festivali stiilis ning akadeemiline lõpukaitsmine toimub aprillikuus, kus hindamiskomisjon annab loovtööle hinnangu arvestatud/mittearvestatud.

4.1 Ideede festival (eelkaitsmine talvel)

Loovtööde eelkaitsmine toimub festivali stiilis ning on kõige sarnasem messile, kus oma tooteid/teenuseid tutvustatakse võimalikult näitlikult ja praktiliselt. Ideede festival loovtööde eelkaitsmisena on avalik sündmus, mille eesmärk on võimaldada õpilastele avaliku esinemise kogemust ning tutvustada enda loovtööd originaalselt ja vabas vormis. Selle sündmuse abil saavad teiste klasside õpilased parema arusaama loovtööst ning enda loovtöö jaoks inspiratsiooni.

Iga loovtöö autor/id tutvustavad enda seni saavutatud tulemusi, näitavad huvilistele enda tööd ning tutvustavad seda. Vajalike vahendite eest vastutab iga loovtöö autor ise.

Ideede festivalil osalemine:

- sunnib õpilast veelkord läbi mõtlema oma loovtöö senised ja järgmised etapid;
- võimaldab õpilasel arendada oma avaliku esinemise oskust turvalises keskkonnas;
- annab õpilasele võimaluse küsida teiste õpilaste arvamust ning ettepanekuid;
- aitab õpilasel vajadusel jõuda järgmiste sammudeni;
- aitab õpilasel valmistuda lõpukaitsmiseks.

4.2 Akadeemiline kaitsmine (lõpukaitsmine kevadel)

Kaitsmisele lubatakse õpilased, kes esitavad oma loovtöö kirjaliku osa 10 päeva enne kaitsmist juhendajale, kes kinnitab sellega töö vastavust nõuetele. Juhendaja edastab kirjaliku töö hindamiskomisjonile. Loovtööd kaitstakse hindamiskomisjoni ees ja loovtöö arvestuslik hinne (A - arvestatud/ MA - mittearvestatud) ning teema märgitakse lõputunnistusele.

Loovtööde kaitsmine on avalik, st kuulama võivad tulla kõik kooli õpilased ja õpetajad. Töö koostaja teeb kuni 5-minutilise ettekande ning kasutab kaitsekõnet toetava materjalina slaidiesitlust. Grupitööna tehtud loovtöö kaitsmisel, osalevad kõik autorid.

Loovtöö kaitsmisel õpilane:

- selgitab loovtöö eesmärki ja põhjendab teema valikut;
- tutvustab kasutatud meeto(dit)deid;
- kirjeldab töö protsessi;
(grupitöö puhul kõikide liikmete panust ja vastutust)
- esitab töö kokkuvõtte: milleni jõuti, kas eesmärk täideti;
- analüüsib ennast töö protsessis (vt abiküsimusi 3.5 alapeatükis).

5. VIITAMINE

Kirjaliku töö põhiosa on ülesehitatud loogiliselt ning vajadusel (uurimistöö puhul kindlasti) on esitatud lõike teiste autorite teostest ning neile on korrektselt viidatud.

Tsiteerimine – kellegi teise mõtete edastamine täpselt sellisel kujul, nagu need on esitatud alustekstis (pannakse jutumärkidesse) (vt näidet allpool).

Refereerimine – teise autori teose sisu küllaltki autorilähedane edasiandmine (vt näidet allpool).

Fotode, videote ja heliteoste kasutamisel on heaks tavaks küsida autori nõusolekut, kuid õppe- või teaduslikel eesmärkidel kasutamine lubab ka vaid teose autorile viitamist. Kui teose autori nime ei leia, on parem seda mitte kasutada ning selle asemel valida avalikest pildipankadest sobiv foto. (Palm, 2016).

Viitamise põhireegel: viitamissüsteem peab kogu uurimistöö ulatuses olema ühtne.

5.1 Tekstisisene viitamine

TSITAAT:

“Teise autori tekst sõna-sõnalt.” (Autori perekonnanimi, ilmumise aastaarv).

NÄITED:

“Veebist leitud infosse tuleb suhtuda kriitiliselt, sest internetis võib igaüks avaldada ükskõik mida, vastutamata kirjutatu tõesuse eest. Seetõttu on mõistlik otsida teavet mitmest allikast ja pidada nõu asjatundjatega.” (Puik & Ratassepp, 2013, lk 32).

“Üllatus oli, et lapsed said kiiresti hakkama digiülesannetega sh vajaliku tarkvara leidmise ja allalaadimisega. Seevastu õpetajatel võtab see rohkem aega.” (Poom-Valickis, 2017, lk 22).

REFEREERING:

Teise autori tekst väljendatud oma sõnadega. (Autori perekonnanimi, ilmumise aastaarv).

NÄITED:

Veebis võib igaüks avaldada ükskõik mida ja seetõttu tuleb suhtuda internetis leiduvasse infosse kriitiliselt. Hea tava on otsida teavet erinevatest allikatest ning küsida abi asjatundjatega. (Puik & Ratassep, 2013, lk 32).

Tallinna Ülikooli ülddidaktika õppejõud kirjeldas projektipäevade läbiviijate üllatust, et õpilased said digiülesannetega sh vajaliku tarkvara leidmise ja allalaadimisega kergemini hakkama kui õpetajad. (Poom-Valickis, 2017, lk 22).

5.2 Viitamine kasutatud allikate loetelus

Kasutatud allikate loetelusse märgitakse ainult need allikad, mida on töös kasutatud ja millele on teksti sees viidatud. Allikad esitatakse loetelus tähestikulises järjekorras, arvestades autori perekonnanime, autori puudumisel artikli pealkirja.

Kasutatud allikaid kirjeldades lisatakse võimalikult detailne info, mille järgi on võimalik leida kasutatud originaalteos. Kui allikal on puudu autor või pealkiri, tasub kaaluda, kas see üldse on usaldusväärne allikas.

- TEKST AJALEHEST/ AJAKIRJAST:

Autori perekonnanimi, autori eesnimi. Artikli pealkiri. - Artikli päritolu ja kuupäev.

Hellam, Mall. On aeg astuda võitlevast demokraatiast väitlevasse. - Eesti Päevaleht 16.10.2017.

Poom-Valickis, Katrin. Ülikooli õppima juba neljandas klassis. - Õpetajate Leht 29.09.2017

- TEKST ÕPIKUST/ RAAMATUST:

Autori perekonnanimi, autori eesnimi. Teose pealkiri. Ilmumiskoht: Väljaandja/kirjastus, ilmumisaasta.

Lindgren, Astrid. Meisterdetektiiv Blomkvist. Sinisukk, 2010.

Puik, Katrin., Ratassep, Priit. Eesti keele õpik 9.klassile. Tallinn: Avita, 2013.

- **TEKST INTERNETIALLIKAST:**

Autori perekonnanimi, autori eesnimi. Artikli pealkiri. Veebiaadress, kust tekst/artikkel pärit on.
Artikli vaatamise kuupäev.

Kõiv, Pille., Lukki-Lukin, Hele. Kuidas olla valmis elektrooniliseks tasemetööks?
<https://issuu.com/e-ope.ee/docs/e-uudiskiri-uus3>. Vaadatud 16.10.2017.

Palm, Marko. Piltide kasutamine internetis ja sotsiaalmeedias eeldab nõusolekut autorilt.
<https://digitark.ee/piltide-kasutamine-internetis-ja-sotsiaalmeedias-eeldab-nousolekut-autorilt/>.
Vaadatud 14.10.2017.

- **FOTO INTERNETIST:**

Autoriõiguste kohaselt on õppe-eesmärkidel teise autori foto (või mistahes muu teose) kasutamisel vaja viidata autorile (vt pildipankade viiteid peatükist 7). Kui avalikust pildipangast leitud foto juurde ei ole märgitud autori nime, võid viidata pildipanga nimele.

Foto kasutamisel piisab vaid tekstisisesest viitamisest, kasutatud allikate loetellu ei pea viidet lisama.

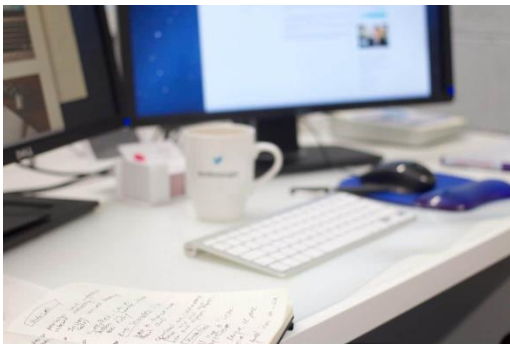

Foto: Dave Meier

Foto: Freestocks.org

- **VIDEO VÕI HELIKLIPP INTERNETIST:**

Autori perekonnanimi, autori eesnimi (kui on). Video või helikliipi pealkiri. Veebilehe nimi. Veebiaadress. Vaatamise kuupäev.

Huvitaja: küberturvalisus. Vikerraadio. <http://vikerraadio.err.ee/v/huvitaja/saated/5b6fe1e2-b63c-4f6a-b252-1cd035bb06f8/huvitaja-kuberturvalisus>. Vaadatud 16.10.2017.

Ortin, Johann. Kuidas valmib hea loov- ja uurimistöö. Youtube. <https://www.youtube.com/watch?v=BJ-nwqATQW4>. Vaadatud 16.10.2017.

6. ABIMATERJAL TÖÖ LOOMISEL

6.1 Videojuhendid

Akadeemiake õppefilm „Kuidas teha uurimistööd“

<http://akadeemiake.ee/juhendmaterjalid/oppefilm/>

Ingrid Maadvere videojuhend „Uurimistöö GAGis: viitamine (MS Word 2010)

<https://www.youtube.com/watch?v=V8-jVFvQ77k>

Kunter Tätte videojuhend „10 soovitus PowerPointi slaidide koostamiseks“

<https://www.youtube.com/watch?v=nVFP3bgy4tA>

6.2. Infootsing ja plagiaat

Tartu Ülikooli infopädevuse e-kursus

<https://sisu.ut.ee/infootsitugi/avaleht>

6.3 Avalikud pildipangad

Burst <https://burst.shopify.com/>

Life of Pix <http://www.lifeofpix.com/>

MM Stock <https://mmtstock.com/>

Pexels <https://www.pexels.com/>

Picography <https://picography.co/>

Pixabay <https://pixabay.com/>

StockSnap <https://stocksnap.io/>

Unsplash <https://unsplash.com/>

KASUTATUD ALLIKAD

Palm, Marko. Piltide kasutamine internetis ja sotsiaalmeedias eeldab nõusolekut autorilt.
<https://digitark.ee/piltide-kasutamine-internetis-ja-sotsiaalmeedias-eeldab-nousolekut-autorilt/>.

Vaadatud 14.10.2017.

Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus. Soovitusi ja näiteid loovtööde läbiviimiseks põhikooli III kooliastmes. <http://oppekava.innove.ee/wp-content/uploads/sites/6/2016/01/Juhendmaterjal-loovt%C3%B6%C3%B6-korraldamisest-p%C3%B5hikooli-III-kooliastmes.pdf>. Vaadatud

09.06.2017.

LISA 1. Tegevuskava näidis

Õpilase nimi:

Klass:

Loovtöö juhendaja:

Loovtöö teema	
Loovtöö eesmärk	
Loovtöö lühikirjeldus (tegevused eesmärgini jõudmiseks):	1. 2. 3. 4.
Töö koostamise ajagraafik	1. 2. 3. 4.

LISA 2. Protsessipäeviku näidis

Õpilase nimi:

Klass:

Loovtöö juhendaja:

Kuupäev	Tegevuse kirjeldus (kohtumised, intervjuud, arutelud, proovid, katsetused, mõtted, küsimused vms loovtöö teostamisega seotud tegevuste kirjeldus)	Juhendaja kommentaar/ tagasiside/ ettepanekud

LISA 3. Kontroll-leht õpilasele

	Märgi linnukesega
Kirjaliku töö osad	
tiitelleht	
sisukord	
sissejuhatus	
põhiosa (peatükkide ja alapeatükkidena vastavalt töö eripärale)	
kokkuvõte	
eneseanalüüs (grupitöö puhul iga liikme oma eraldi)	
kasutatud allikate loetelu (vajadusel)	
Vormistamine	
leheküljenumbrid all keskel	
reavahe 1,5	
tekstitüüp Times New Roman	
peatükid joondatud vasakule	
sisu joondatud äärest ääreni	
peatükid ja alapeatükid nummerdatud	
Viitamine	
tekstisisesed viited on korrektsed	
fotode jm illustreeriva materjali juures on viide autorile	
kasutatud allikate loetelu on tähestikujärjekorras	